Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2023/1032

2023 11 20

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2023 m. rugsėjo 28 d.

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos

(CON/2023/29)

(C/2023/1032)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2023 m. liepos 20 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos ([1]) (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, turinčių įtakos ECB uždaviniams, susijusiems su statistinės informacijos rinkimu pagal Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (toliau – ECBS statutas) 5 straipsnį. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos

1.1. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009 ([2]) ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2533/98 ([3]) Europos statistiką plėtoja, rengia bei skleidžia tiek Europos statistikos sistema (ESS), tiek Europos centrinių bankų sistema (ECBS). ESS ir ECBS veikia pagal dvi atskiras teisines sistemas, atspindinčias atitinkamas jų valdymo struktūras ir tai, kad svarbu užtikrinti glaudų bendradarbiavimą bei tinkamą koordinavimą vykdant jų statistikos funkcijas.

1.2. Pasiūlytu reglamentu siekiama užtikrinti, kad Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos teisinė sistema ir Europos statistikos sistema (ESS) būtų tinkamos ateičiai. Pasiūlytu reglamentu šį tikslą ketinama pasiekti sudarant sąlygas ESS greičiau ir veiksmingiau reaguoti į neatidėliotinus statistinius poreikius krizinėse situacijose; palengvinti prieigą prie privačiai laikomų duomenų; ir sudarant sąlygas ESS pateisinti naudotojų lūkesčius, susijusius su greičiau ir dažniau rengiama išsamesne informacija, įskaitant nuodugnesnių įžvalgų parengimą. Tokią išsamesnę informaciją tapo įmanoma parengti dėl technologinių pokyčių, pavyzdžiui, skaitmeninių ir internetu generuojamų duomenų atsiradimo. ECB visiškai pritaria šiems tikslams ir kartu su ESS juos remia, ir mano, kad jie yra vienodai svarbūs ECBS pagal savo atitinkamą kompetencijos sritį plėtojant, rengiant ir skleidžiant Europos statistiką.

1.3. Be to, ECB pažymi, kad pasiūlytas reglamentas ir Europos statistikos valdymas Europos statistikos sistemoje ir Europos centrinių bankų sistemoje turėtų derėti su platesne Europos duomenų strategija ([4]). Duomenų strategija siekiama, kad Sąjunga taptų duomenimis grindžiamos visuomenės lydere sukuriant bendrąją duomenų rinką, kurioje duomenys galėtų laisvai judėti Sąjungos viduje ir tarp sektorių – tai bus naudinga įmonėms, mokslininkams ir viešojo administravimo institucijoms. Duomenų strategijoje pripažįstama, kad, siekdama

([1]) COM(2023) 402 final.

([2]) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

([3]) 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos Centrinio Banko renkamos statistinės informacijos (OL L 318, 1998 11 27, p. 8).

([4]) Žr. „Europos duomenų strategija. Siekti, kad ES taptų visuomenės, kuriai duomenys suteikia daugiau galimybių, pavyzdžiu“, skelbiama Europos Komisijos interneto svetainėje www.commission.europa.eu.

pasinaudoti geresnio duomenų naudojimo teikiama nauda, Sąjunga turės patobulinti savo duomenims tvarkyti skirtas valdymo struktūras ir sukaupti didesnius iš kokybiškų duomenų, kuriuos galima (pakartotinai) naudoti, sudarytus duomenynus ([5]). Remiantis šiais svarbiais bendraisiais tikslais, turėtų būti toliau rengiama Europos statistiką reglamentuojančių teisinių sistemų reforma.

1.4. Atsižvelgdamas į šiuos bendruosius tikslus, ECB mano, kad dar svarbiau yra tai, kad ESS ir ECBS nariai toliau glaudžiai bendradarbiautų, siekdami kuo labiau sumažinti statistinės atskaitomybės naštą ir garantuoti nuoseklumą, kurio reikia Europos statistikai rengti ([6]). Tai visų pirma pasakytina apie statistikos rengimo sritis, kuriose ESS ir ECBS tenka bendra atsakomybė, pavyzdžiui, finansinių sąskaitų ir mokėjimų balanso statistikos rengimas. Tačiau šių tikslų taip pat siekiama glaudžiai bendradarbiaujant tose srityse, kuriose ECB tenka pagrindinė atsakomybė rengti statistiką, t. y. užtikrinant, kad ECBS nariai galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai naudotis duomenimis, kuriuos naudojo ir parengė ESS, jei tai yra pagrįstai būtina.

1.5. Glaudus bendradarbiavimas taip pat turi esminę reikšmę siekiant patobulinti būdus, kuriais duomenys tampa prieinami ir panaudojami sprendžiant su visuomene, klimatu ir aplinka susijusias problemas ([7]). Statistikos srityje tam reikalingas saugus ir savalaikis dalijimasis duomenimis tarp viešųjų institucijų, taip pat tarp sektorių siekiant užtikrinti, kad būtų prieinama daugiau ir geriau integruotų duomenų kartu išlaikant nustatytas atitinkamas duomenų apsaugos priemones. Jei nebus pasinaudota Reglamento (EB) Nr. 223/2009 peržiūros metu numatyta galimybe didinti dalijimąsi duomenimis tarp patikimų oficialios statistikos rengėjų, tai gali turėti aiškių padarinių Sąjungos lygmeniu siekiant atitinkamų politikos tikslų.

1.6. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes ir į ECBS, kaip vieno iš ramsčių, ir ESS vaidmenį rengiant Europos statistiką, ECB mano, kad ESS ir ECBS turėtų kartu įveikti naujus iššūkius, kuriuos siekiama išspręsti pasiūlytu reglamentu. Tą reikėtų daryti trijuose frontuose.

1.7. Pirma, reikia koordinuoti atitinkamų teisinių sistemų, t. y. Reglamento (EB) Nr. 223/2009 ir Reglamento (EB) Nr. 2533/98, atnaujinimus, visų pirma, kad būtų stiprinamas dabartinis dalijimosi duomenimis statistikos tikslais tarp statistinių sistemų režimas, siekiant jas pritaikyti prie naujų iššūkių, su kuriais susiduriama Europos statistikos srityje ([8]), sumažinti rengėjų ir aukštos kokybės oficialių makroekonominių statistinių duomenų rengimo naštą ir pasiekti geresnių statistinių rezultatų ([9]).

1.8. Antra, ECB atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlytu reglamentu būtų nustatytas naujas taisyklių rinkinys, kuriuo siekiama palengvinti duomenų rinkimą siekiant patenkinti neatidėliotinus statistinius poreikius krizių metu, suteikti prieigą prie naujų duomenų šaltinių, visų pirma įskaitant prieigą prie privačiai laikomų duomenų, ir plėsti dalijimąsi duomenimis ESS ([10]). Kartu dabartinį dalijimosi naujais duomenų šaltiniais statistikos tikslais režimą reikėtų gerinti ne tik ESS, bet ir ESS bei ECBS tarpusavio atžvilgiu, be kita ko, laikantis glaudaus bendradarbiavimo pareigos. Kiekvieną sistemą sudaro patikimos įstaigos ir institucijos, kurios nustatė griežtas ir patikimas sistemas ir procedūras, skirtas konfidencialių duomenų apsaugai.

([5]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos duomenų strategija“ (COM/2020/66 final).

([6]) Reglamento (EB) Nr. 223/2009 9 straipsnis ir Reglamento (EB) Nr. 2533/98 2a straipsnis.

([7]) Statistinės informacijos, susijusios su klimato rizikos analize, rengimas yra svarbus žingsnis įgyvendinant klimato kaitos veiksmų planą, dėl kurio sprendimą 2021 m. priėmė ECB valdančioji taryba, atsižvelgdama į ECB pinigų politikos strategijos peržiūrą. Žr. 2021 m. liepos 8 d. pranešimą spaudai „ECB pristato veiksmų planą, pagal kurį klimato kaitos klausimas bus įtraukiamas į pinigų politikos strategiją“, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([8]) Kaip nurodyta pasiūlytame reglamente ir 1.2 dalyje pirmiau.

([9]) Žr. 2023 m. liepos 12 d. Pinigų, finansų ir mokėjimų balanso statistikos komiteto (CMFB) nuomonę dėl ESS ir ECBS keitimosi konfidencialia statistine informacija apie Europos statistiką statistikos tikslais.

([10]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 2 ir 7 punktus, kuriais į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 įterpiami nauji 16a ir 17b–17f straipsniai.

1.9. Galiausiai abiejose teisinėse sistemose reikėtų laikytis koordinuoto požiūrio siekiant užtikrinti, kad statistinės atskaitomybės srityje atitinkamos institucijos ir atskaitingieji agentai naudotų dvikryptę komunikaciją siekiant kuo labiau sumažinti statistinės atskaitomybės naštą, išvengti dvigubos statistinės atskaitomybės ir gerinti renkamų duomenų kokybę. Tokios komunikacijos pagrindas yra atitinkamų sandorio šalių (korporacijų) (t. y. išskyrus namų ūkius) unikalus identifikavimas ir klasifikacija. Atitinkamai, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 223/2009 ir Reglamentu (EB) Nr. 2533/98, reikėtų apibrėžti bendrąją Europos sistemą, kad būtų lengviau dalijamasi duomenimis, atsižvelgiant į ribotą duomenų požymių rinkinį ir pagrindinius identifikavimo ir klasifikacijos kintamuosius, kurie jau praktiškai nustatyti keliose ES jurisdikcijose.

1.10. ECB labai svarbu nustatyti veiksmingą dvikryptę komunikaciją tarp atitinkamų institucijų ir atskaitingųjų agentų, nes pagal ECB statistinėms užduotims taikomą teisinę sistemą ECBS leidžiama perduoti informaciją, kurioje pateikiami pagal ECBS statuto 5 straipsnį surinkti atitinkamų sandorio šalių identifikavimo duomenys, „tokia apimtimi ir tiek išsamiai, kiek tai yra būtina Sutartyje nurodytiems ECBS uždaviniams vykdyti arba ECBS nariams pavestiems uždaviniams rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros srityje vykdyti“ ([11]). Priešingai, jeigu tokius konfidencialius duomenis surinko ESS narys, jie ECBS nariui gali būti perduoti tik „jei šiuos duomenis perduoti būtina tam, kad būtų veiksmingai tobulinama, rengiama ir skleidžiama Europos statistika arba gerinama jos kokybė pagal atitinkamas ESS ir ECBS kompetencijos sritis, ir jei ši būtinybė pagrįsta“ ([12]). Jie negali būti naudojami tikslams, kurie nėra išskirtinai statistiniai tikslai ([13]). Aiškus tam tikrų duomenų požymių atskyrimas nuo šių apribojimų, taikomų konfidencialiems duomenims, kai jie dažniausiai jau yra prieinami viešai ir (arba) už tam tikrą kainą arba mokestį, gerokai padidintų tokių duomenų panaudojimo galimybes ir kokybišką bei veiksmingą statistikos rengimą. Tai taip pat būtų būtina sąlyga siekiant kuo mažesnės statistinės atskaitomybės naštos.

1.11. Apskritai, jei siūlomame reglamente būtų aiškiau pripažinta tokios informacijos naudojimo svarba vykdant Sutartyje nurodytus ECBS uždavinius ir kitų Sąjungos institucijų, įstaigų ir agentūrų, kurios vis dažniau prašo prieigos prie ECBS surinktos informacijos, uždavinius, tai padėtų siekti bendrų ECBS ir ESS tikslų – rengti aukštos kokybės statistinius duomenis (šiuo tikslu reikalinga dvikryptė komunikacija su atskaitingaisiais agentais) ir patenkinti naudotojų lūkesčius, susijusius su išsamesne informacija, suteikiant išsamesnių įžvalgų įrodymais grindžiamai ES politikai pagrįsti.

2. **Konkrečios pastabos**

2.1. *ECB kompetencijos įtraukimas į pasiūlyto reglamento konstatuojamąsias dalis*

ECB mano, kad, atsižvelgiant į ESS ir ECBS pareigą glaudžiai bendradarbiauti, pasiūlyto reglamento konstatuojamosiose dalyse turėtų būti nurodoma ir pripažįstama, kad Europos statistiką taip pat plėtoja, rengia ir skleidžia ECBS pagal savo statistikos rinkimo sistemą. Pasiūlyto reglamento konstatuojamosiose dalyse turėtų būti paaiškinta, kad nuostatos taikomos nepažeidžiant ECB kompetencijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 2533/98. Tai buvo paaiškinta vienoje iš pradinio Reglamento (EB) Nr. 223/2009 konstatuojamųjų dalių; tačiau aiškumo ir nuoseklumo sumetimais šį paaiškinimą reikėtų įtraukti ir į pasiūlyto reglamento konstatuojamąsias dalis.

2.2. *Privačiai laikomų duomenų perdavimas iš ESS į ECBS be išankstinio duomenų turėtojo sutikimo Europos statistikos rengimo tikslais*

2.2.1. ECB pažymi, kad pasiūlytame reglamente ([14]) numatytas konkretus mechanizmas, kuris leistų ESS nariams prašyti privataus duomenų turėtojo leisti susipažinti su duomenimis ir atitinkamais metaduomenimis Europos statistikos plėtojimo ir rengimo tikslais, kai įvykdomos pasiūlytame reglamente nurodytos sąlygos. Šis mechanizmas nedaro poveikio Sąjungos sektorių statistikos teisės aktuose nustatytoms atskaitomybės prievolėms ir ES Duomenų akte nustatytai duomenų turėtojų pareigai suteikti galimybę gauti duomenis atsižvelgiant į išimtinį poreikį ([15]).

([11]) Reglamento (ES) Nr. 2533/98 8 straipsnio 4 dalies a punktas.
([12]) Reglamento (EB) Nr. 223/2009 21 straipsnio 2 dalis.
([13]) Reglamento (EB) Nr. 2533/98 8a straipsnio 3 dalis.
([14]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 7 punktą, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 įterpiami nauji 17b–17f straipsniai.
([15]) Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas), (COM/2022/68 final).

2.2.2. ECB laikosi nuomonės, kad yra labai naudinga leisti jam susipažinti su privačiai laikomais duomenimis ir juos naudoti vykdant teisės aktuose jam numatytus uždavinius ([16]), nes Eurosistema plačiu mastu naudoja ne tik ECB, ECBS narių ir ESS parengtą oficialią statistiką, bet ir netradicinius duomenų šaltinius, pavyzdžiui, itin dažno gyventojų judumo rodiklius, pagrįstus mobiliojo ryšio tinklo operatorių duomenimis, statistinius duomenis apie namų ūkių vartojimą ar nacionalines sąskaitas, pagrįstus finansinių sandorių duomenimis, pavyzdžiui, prekių ar paslaugų užsakymo blankais, sąskaitomis faktūromis, kortelių mokesčiais ir žurnalo įrašais.

2.2.3 Be to, per pastaruosius keletą metų dėl skaitmeninimo ir krizių valdymo taip pat eksponentiškai padidėjo poreikis ECBS turėti prieigą prie greičiau ir dažniau rengiamos išsamesnės informacijos iš netradicinių šaltinių. Taip būtų sudarytos sąlygos ECBS greičiau reaguoti į ekstremaliąsias ir krizines situacijas ir savo analizėje, atliekamoje vykdant savo uždavinius, pateikti išsamesnes įžvalgas. Prieiga prie privačiai laikomų duomenų taip pat yra svarbi statistikos tikslais, pavyzdžiui, siekiant gerinti Europos statistikos, kuri rengiama pagal ECBS kompetenciją, kokybę.

2.2.4 . Dėl šių priežasčių, ECB manymu, iš dalies keičiant pasiūlytą reglamentą ([17]) prasminga reikalauti, kad ESS be išankstinio duomenų turėtojo sutikimo perduotų ECBS nariams duomenis, su kuriais privatus duomenų turėtojas galėjo suteikti galimybę susipažinti ESS nariams. Perdavimas būtų atliekamas tik kai tai būtina ECBS plėtoti, rengti ir skleisti Europos statistiką arba gerinti statistikos kokybę. Taip būtų užtikrinamas režimo, pagal kurį su šiais duomenimis leidžiama susipažinti ESS ir ECBS rengiant Europos statistiką, veiksmingumas ir tai padėtų didinti skaidrumą dalijantis duomenimis su privačiu duomenų turėtoju. Be to, ECBS narių turėtų būti prašoma imtis lygiaverčių priemonių, kurias taiko nacionalinės statistikos institucijos (NSI) ir Komisija (Eurostatas), kad būtų apsaugoti bet kokie duomenys, kuriuos jie gali gauti atsižvelgiant į privačių duomenų turėtojų interesus.

2.3. *Dalijimosi duomenimis tarp ESS ir ECBS režimo tobulinimas*

Pasiūlytu reglamentu ([18]) nustatomas naujas režimas, kuriuo siekiama palengvinti dalijimąsi duomenimis, įskaitant konfidencialius duomenis ir laikinų statistinio pobūdžio priemonių rezultatus ([19]), tarp NSI ir NSI bei Komisijos (Eurostatas). Be to, jame neaptariamas poreikis gerinti dalijimąsi duomenimis tarp ESS ir ECBS. Atsižvelgiant į ESS ir ECBS pareigą glaudžiai bendradarbiauti ([20]), pasiūlytas naujas režimas turėtų būti išplėstas, kad apimtų ir simetriškai pagerintų dabartinį bendradarbiavimą dalijimosi duomenimis su ECBS, kuri veikia kaip Europos statistikos rengėja, srityje. Pagal šias nuostatas turėtų būti reikalaujama, kad ECBS ir ESS dalytųsi duomenimis bendros atsakomybės arba bendro intereso srityse, jeigu ECBS ir ESS nustato lygiavertes duomenų apsaugos priemones.

2.4. *Konfidencialių duomenų perdavimas*

2.4.1. Pasiūlytu reglamentu iš dalies nekeičiama atitinkama Reglamento (EB) Nr. 223/2009 ([21]) nuostata, susijusi su konfidencialių duomenų perdavimu ESS ir tarp ESS ir ECBS. Todėl tuo atveju, kai ESS perduoda ECBS konfidencialius duomenis pagal atitinkamą Reglamento (EB) Nr. 223/2009 ([22]) nuostatą, duomenis ECBS gali naudoti „tik statistikos reikmėms“, o „prieigą prie jų turi tik tam tikros srities statistinę veiklą vykdantis personalas“.

([16]) Žr. 2022 m. rugsėjo 5 d. Europos Centrinio Banko nuomonės dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas) (CON/2022/30) 2.3 dalį, (OL C 402, 2022 10 19, p. 5).
([17]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 7 punktą, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 įterpiamas naujas 17e straipsnis.
([18]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 7 punktą, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 įterpiamas naujas 17f straipsnis.
([19]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 2 punktą, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 įterpiamas naujas 16a straipsnis.
([20]) Žr. Reglamento (EB) Nr. 2533/98 2a straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 223/2009 9 straipsnį.
([21]) Žr. Reglamento (EB) Nr. 223/2009 21 straipsnį.
([22]) Žr. Reglamento (EB) Nr. 223/2009 21 straipsnio 5 dalį.

2.4.2. ECB mano, kad jo siūlomi riboti pakeitimai, susiję su konfidencialių duomenų perdavimą reglamentuojančiomis nuostatomis, būtų suderinti su bendru pasiūlyto reglamento tikslu, sukurti tinkamą ateičiai teisinę sistemą, reglamentuojančią Europos statistiką, ir gerokai pagerinti ESS gebėjimą reaguoti į duomenų poreikius. Pirma, pripažįstant keitimosi konfidencialiais duomenimis, kad ESS ir ECBS turėtų jų užduotims vykdyti būtiną informaciją, svarbą, taip pat atsižvelgiant į eksponentiškai padidėjusį tokių duomenų prieinamumą, turėtų būti reikalaujama, kad ESS ir ECBS gerintų savo bendradarbiavimą šioje srityje perduodami konfidencialius duomenis tuo atveju, kai tokia būtinybė yra pagrįsta. Be to, būtų išvengta dvigubo ataskaitų teikimo, taip galiausiai sumažinant statistinės atskaitomybės naštą.

2.4.3. Antra, pakeitimai sudarytų galimybę platesniu mastu naudoti pasirinktus bazinius duomenis, visų pirma pagrindinius atskirų įmonių požymius, kurie dažniausiai yra viešai prieinami ir (arba) prieinami už tam tikrą kainą ar mokestį.

2.4.4. Pats ECB siekia užtikrinti, kad jo statistikos rinkinius reglamentuojanti teisinė sistema „būtų tinkama ateičiai“. Visų pirma statistinės atskaitomybės modernizavimas, numatytas pagal ECBS integruotos atskaitomybės struktūros (IReF) ([23]) projektą, išsamesnė EBI galimybių studija pagal Kapitalo reikalavimų reglamento (KRR) ([24]) 430c straipsnį ir ES strategija dėl priežiūros duomenų, susijusių su ES finansinėmis paslaugomis, yra svarbios iniciatyvos, kuriose dalyvauja ECBS.

2.4.5. Pagal šias iniciatyvas reikalaujama, kad atitinkamos institucijos ir atskaitingieji agentai vykdytų dvikryptę komunikaciją dėl pagrindinių bazinių duomenų, kurie bus naudojami jiems vykdant savo statistinės atskaitomybės reikalavimus. Tai yra būtina techninė sąlyga siekiant bendro atskaitomybės režimo bankams statistikos, prudenciniais ir pertvarkymo tikslais.

2.4.6. Tokios komunikacijos pagrindas – gebėjimas pateikti nuorodą į unikalią informaciją apie sandorio šalį, kuri apima pagrindinių požymių apie atskiras įmones rinkinį, pavyzdžiui, įmonės pavadinimą, valstybę narę, kurioje įregistruota įmonė, registruotos buveinės adresą ir teisinę formą. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1024 (toliau – Atvirųjų duomenų direktyva) ([25]) ir ją įgyvendinančiame reglamente ([26]) reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų didelės vertės duomenų rinkinių, įskaitant pirmiau nurodytus pagrindinius požymius apie atskiras įmones, viešą paskelbimą. ECB taip pat įtrauktų pagrindinius požymius, pavyzdžiui, subjekto identifikatorius, pagrindinę ekonominę veiklą ir EPI sektorių klasifikaciją, kurie nenurodyti Atvirųjų duomenų direktyvoje. Be to, į šią kategoriją turėtų būti įtraukta informacija apie vietos padalinių buvimo vietą, kuri yra svarbi vertinant su klimato kaita susijusią riziką ir rengiant bei analizuojant su klimato kaita susijusios rizikos rodiklius.

2.4.7. Be to, keliose ES jurisdikcijose dalijimosi baziniais duomenimis praktika (apimanti pirmiau minėtą pagrindinių požymių rinkinį ir pagrindinius identifikavimo ir klasifikacijos kintamuosius, įskaitant NSI ir nacionalinių centrinių bankų (NCB) surinktus kintamuosius) statistinės atskaitomybės srityje jau gerai veikia atsižvelgiant į iš įvairių šaltinių renkamus duomenis. Ši patirtis atspindi svarbią naudą, susijusią su statistinės atskaitomybės naštos mažinimu, atskaitomybės veiksmingumu ir bendros duomenų kokybės gerinimu.

([23]) ECBS integruota atskaitomybės struktūra (IReF), skirta bankų statistinių duomenų teikimui, siekiama konsoliduoti daugybę surinktų statistinių duomenų. Šis strateginis ECBS projektas – tai pirmas žingsnis kuriant bendrą bankų ataskaitų teikimo statistikos, prudenciniais ir pertvarkymo tikslais tvarką, kuri taip pat grindžiama gebėjimu keistis tarpusavyje tuo pačiu pagrindinių bazinių duomenų rinkiniu ir juo remtis. Toks strateginis veiksmas gerokai sumažintų statistinės atskaitomybės naštą ir tuo pat metu suteiktų didžiausią naudą duomenų naudotojams.

([24]) Dėl veiksmų siekiant bendros standartizacijos, integracijos ir sąveikumo bankams teikiant duomenis visų pirma žr. EBI galutinę ataskaitą dėl integruotos atskaitomybės sistemos pagal KRR 430c straipsnį (angl. „Report on a feasibility study of an integrated reporting system under Article 430c CRR“ (EBA/REP/2021/38) ir ECBS ilgalaikę bankų duomenų pateikimo strategiją.

([25]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56).

([26]) 2022 m. gruodžio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/138, kuriuo sudaromas konkrečių didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka (OL L 19, 2023 1 20, p. 43). Atitinkami duomenų rinkiniai nurodyti Įgyvendinimo reglamento priedo 5.1 skirsnyje.

2.4.8. Atsižvelgdamas į pirmiau minėtas aplinkybes, ECB mano, kad pagal pasiūlytą reglamentą atrinktiems baziniams duomenims neturėtų būti taikomi „konfidencialiems duomenims“ galiojantys apribojimai, kad jais galėtų dalytis ESS ir ECBS, atskaitingieji agentai ir kitos susijusios institucijos bei naudotojai ([27]), ([28]).

2.4.9. Todėl ECB siūlo atitinkamame Reglamento (EB) Nr. 223/2009 ([29]) straipsnyje numatyti, kad tam tikri pagrindiniai požymiai apie atskiras įmones ir pagrindiniai identifikavimo ir klasifikavimo kintamieji pagal pasiūlytą reglamentą nebūtų laikomi „konfidencialiais duomenimis“ ([30]). Tiesą sakant, šie pagrindiniai požymiai turėtų būti laikomi ESS ir ECBS taikomo konfidencialumo režimo išimtimis. Be to, ECBS turėtų turėti teisę naudoti šiuos viešai prieinamus atrinktus bazinius duomenis kitais nei vien statistikos tikslais, kitaip tariant, ne tik „Europos statistikos“ plėtojimo, rengimo ir sklaidos tikslais ([31]), bet ir vykdydama ECBS uždavinius pagal SESV 127 straipsnio 2 ir 5 dalis ir ECB uždavinius, susijusius su kredito įstaigų prudencine priežiūra pagal SESV 127 straipsnio 6 dalį ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013 ([32]).

2.5. *Pakartotinis viešai prieinamų duomenų naudojimas*

2.5.1. ECB palankiai vertina pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamento (EB) Nr. 223/2009 ([33]) formuluotę ir numatyti, kad visuomenei teisėtai prieinami duomenys nebūtų laikomi konfidencialiais tuo atveju, kai jie naudojami statistikos tikslais. Tai dera su Europos duomenų strategijos tikslu užtikrinti, kad duomenys galėtų visų labui laisvai judėti ES viduje ir tarp sektorių. Pagal šį pasiūlytą pakeitimą leidžiama veiksmingiau naudoti viešai prieinamus duomenis, nes dabartinė Reglamento (EB) Nr. 223/2009 formuluotė taikoma tik duomenims, kurie išlieka viešai prieinami pagal nacionalinės teisės aktus ir aiškiai neapima duomenų, kurie vis platesniu mastu yra viešai prieinami pagal Sąjungos teisės aktus.

2.5.2. Be to, pagal pasiūlymą viešai prieinami duomenys neturi būti laikomi konfidencialiais tik tuo atveju, kai jie naudojami statistikos tikslais. Apibrėžtis „naudojimas statistikos tikslais“ iš dalies pakeičiama taip, kad reikštų „naudojim[ą] tik statistikos rezultatų ir analizių plėtojimui bei rengimui, be kita ko, susijusiems moksliniams tyrimams ir mokslinei veiklai, arba ėmimo sąrašų sudarymui“. Apibrėžtis taip pat turėtų būti taikoma iš tų duomenų gautos statistikos sklaidai, kuri yra leidžiama pagal dabartinę nuostatą. Tai padėtų užtikrinti, kad viešai prieinamiems duomenims, skleidžiamiems statistikos srityje, nebūtų taikomi nereikalingi apribojimai tuo atveju, kai tokie duomenys pagal ES strategiją naudojami pakartotinai, įskaitant naudojimą nestatistikos tikslais, siekiant didinti duomenų prieinamumą. Be to, tai padėtų užtikrinti, kad ECBS viešai prieinamus duomenis, kuriuose identifikuojami juridiniai asmenys, galėtų naudoti ne tik savo statistinėms užduotims, bet ir su ECBS ir prudencine priežiūra susijusioms užduotims vykdyti.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas interneto svetainėje „EUR-Lex“.

([27]) Atsižvelgiant į taikytinas asmens duomenų apsaugos priemones.
([28]) Žr. Pinigų, finansų ir mokėjimų balanso statistikos komiteto (CMFB) praktinio seminaro bendradarbiavimo ir keitimosi įmonių registro duomenimis statistikos (ir nestatistikos) tikslais tarp NSI ir NCB klausimais protokolą, 2022 m. birželio 29 d. (26 punktas ir baigiamosios pastabos).
([29]) Reglamento (EB) Nr. 223/2009 21 straipsnis.
([30]) Arba šiuo atveju pagal Reglamentą (EB) Nr. 2533/98, kuris dabar turi būti atnaujintas.
([31]) Kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 1 straipsnio 1a punkte.
([32]) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).
([33]) Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 10 punktą, kuriuo pakeičiamas Reglamento (EB) Nr. 223/2009 25 straipsnis.

Priimta Frankfurte prie Maino 2023 m. rugsėjo 28 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE